કવિતા.કોમ

બ્રિજ પાઠક

કવિતા.કોમ

બ્રિજ પાઠક

મયુરી પ્રકાશન
અમદાવાદ

kavita.com : written by Brij Pathak

© ભવ્ય બ્રિજ પાઠક

પ્રકાશક :

મયુરી પ્રકાશન

Renaissance, 63, Darshanam 99, Opp. Solitaire 9,
B/h. Lilleria Party Plot, Vemali, Sama Savli Road,
Vadodara 390 008 Phone : 99099 49460

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૨૦૧૮

મૂલ્ય : ૩. ૧૨૦.૦૦

મુખ્યવિક્રેતા

કમલ કમ્પ્યૂટર

૧૫, અભિગમ સોસાયટી, શાંતિવન,

પાલડી, અમદાવાદ-૭. મો. 98242 12830

લોગો ડિઝાઈન : નિમિષ શાહ

લેઆઉટ / ટાઇપસેટિંગ / આવરણ

કમલ થોભાણી

kamal.thobhani@gmail.com

મુદ્રક

ચંદ્રિકા પ્રિન્ટરી, અમદાવાદ

અર્પણ

એ તમામ સર્જકોને કે
જેઓનાં થકી આ વાત
માંડવાનો અવસર મળ્યો
સંજય પી. શાહને કે જેઓએ
મારી આ યાત્રાને દર બુધવારે
સ્થાન આપ્યું,
લોકસત્તાનાં એ તમામ વાચકોને
અને
ધ્રુવ જોશી પરિવારને...

સ્વાભાવિક

બ્રિજ તું ગદ્ય લખ... કહેવાવાળા હવે જૂજ લોકો રહ્યા છે. મારી આંગળી પકડીને લોકસત્તા સુધી લઈ જનાર 'મોટલી' ડૉ. પ્રદીપ પંડ્યાને અમે ગુમાવ્યા છે... ખોટ વર્તાય છે. ફરક પડે છે. સાચું કહુંને તો એક ખૂણો ખાલી પડે છે... કેટલાક લોકો મરી મરીને જીવે તો... કેટલાક જીવી જીવીને જીવાડે!! લોકસત્તાનાં માલિક સંજય પી. શાહ સરળ અને સહૃદય વ્યક્તિ છે. એમની સામે બેસીને કોલમનાં બે ત્રણ નામમાંથી એક એવું જમાના પ્રમાણેનું નામ 'કવિતા.કોમ' ૮મી એપ્રિલ ૨૦૧૭નાં રોજ નક્કી કર્યું ને શરૂ થઈ યાત્રા... વિચાર વિસ્તાર એ મારે મન રખડવાનું સરનામું છે. જેમાં મળ્યા મને નવાનકકોર કલમીઓ. શું લખે છે આ લોકો!! આંખ ઝીણી કરું. નવાસવા એકદમ તાજાં કૂણાં કલ્પનોવાળા આ બધા મને ટેક્નોલોજીનાં માધ્યમે વ્હોટ્સ-એપના થકી રચનાઓ મોકલતા... આ નવલોહિયાઓ મારા માટે કાયમ આકર્ષણનું જળહળ રહ્યાં છે. મારો અભિગમ એવો કે માત્ર બે ગઝલ લખનારની એકનો જો હું આસ્વાદ કરાવું તો એ પ્રોત્સાહિત થઈને વીસ લખશે.. અને વીસ લખ્યા બાદ એને ફાવટ ફૂટશે. બસ,આવાં એક બહુ સામાન્ય એવાં આશયથી શરૂ કરેલી આઠસો શબ્દોની બુધવારી કોલમ 'કવિતા.કોમ' જેને ખૂબ મોટો વાચક વર્ગ મળ્યો તેનો આનંદ છે એટલું ચોક્કસ કહીશ કે જે લખાય છે એ બધું જ સારું છે એવું સહેજ પણ નથી. મારી એક સિઝન પૂરી થાય છે અને ભવિષ્યમાં બીજીનાં પગરણ સંભળાય છે નવા વિષયો મારી રાહ જોઈ ઊભા છે. આ વખતે ૧૨મી એપ્રિલ ૨૦૧૭ને બુધવારથી લઈને ૧લી નવેમ્બર ૨૦૧૭ સુધીનાં સમયગાળામાં આવેલાં કુલ મળીને ૨૬ બુધવાર લગી સળંગ ચાલેલી આ સિરીઝમાં કુલ મળીને – જેટલાં નવા સર્જકોનાં સર્જનોને મારી નજરે સૌએ માણ્યા એનો આનંદ છે. આ ઉપરાંત આ કોલમનાં આશયે લખાયેલાં બાકીના બધા જ આસ્વાદો આ સાથે મૂકતાં હર્ષ અને આનંદની લાગણી અનુભવી રહ્યો છું. આપણે મળતા રહીશું.

બ્રિજ પાઠક

pathakbrij_hr@yahoo.co.in

બ્રિજને હાર્દિક શુભેચ્છા

બ્રિજ પાઠકને એના માતાપિતા સાથેની કૌટુમ્બિક નિકટતાને કારણે નાનપણથી ઓળખું છું. પણ એટલી નિકટતા એની સર્જનાત્મકતા સાથે કેળવાઈ નથી! કેળવાઈ હોત તો પણ હું એની સર્જનપ્રક્રિયા વિશે કશું લખી શક્યો ન હોત. કારણ કે પ્રસ્તાવના લખવાનું મને ગમતું નથી ને એ મારું કામ પણ નથી. છતાં એની સાથેની કૌટુમ્બિક ઘનિષ્ટતાને કારણે હું એના વિશે બે શબ્દો લખું એવી એની જિદ, એ એનો અધિકાર છે. પરંતુ આશીર્વાદ આપવા જેવું સત અને ક્ષમતા હું ક્યાંથી લાવું? આ દિશા પ્રત્યેનો એનો જુસ્સો અને તરવરાટ મેં નિકટથી જોયો છે એટલે તરવરાટ જેટલી જ માતબરતા એની સક્રિયતા અને સર્જનાત્મકતા પુરવાર થાય એવી હાર્દિક શુભેચ્છા પાઠવતાં હું આનંદ અનુભવું છું.

ખલીલ ધનતેજવી

પ્રસ્તાવના

મિત્ર બ્રિજ પાઠક એ કેવળ મારો જ મિત્ર નથી પરંતુ એ પ્રત્યેક સર્જકનો મિત્ર છે. કોઈ પણ માધ્યમમાં સર્જન કરનારને બ્રિજ ચાહે છે. બિનશરતી પ્રેમ કરે છે. અમારી શબ્દની શાખે મૈત્રી, સાવ અપરિચિતમાંથી અમે શબ્દસંગતિના સંબંધે મળ્યા, ભળ્યા. મિત્રતામાં ભરોસો કરવામાં બ્રિજ સવાયો. એ પોતાનું કોઈ કામ મિત્રને સોંપી પૂરી ધીરજથી અને ભરોસાપૂર્વક પ્રતિક્ષા કરે. એમ જ આ કલમકસબીની ગઝલ હોય, વાર્તા હોય કે કોલમ હોય, સૌપ્રથમ લગભગ મારા ભાગ્યમાં એવું શ્રવણ કે વાંચન આવ્યું છે જે ભાવક તરીકે મારું સૌભાગ્ય અને દાયિત્વ બન્ને રહ્યાં છે.

બ્રિજની લેખની પ્રથમ પદ્ય અને પછી ગદ્યમાં એકસરખી પ્રગતિ કરે છે. મેં જોઈ છે. એનું ગદ્ય તો વિશેષ જ. એનાં વાર્તા અને કોલમના લેખનું ગદ્ય મારે સૌપ્રથમ વાચક-ભાવક તરીકે વાંચવાનાં થયાં ત્યારે કેટલુંક તરત જ જણાઈ આવ્યું. બ્રિજ એક અનપ્રિડિક્ટેબલ લેખક છે. એની કલ્પનાની ઉડાન જુદી જ છે. મૌલક છે. બે તદ્દન સ્વતંત્ર લાગતા વિધાનો વચ્ચે બ્રિજ સેતૂ રચે છે. ક્યારેક એ 'સ્ટ્રીમ ઓફ કોન્શિયસનેસ'ના કિનારે કલમ ચલાવે છે. એ પણ ગજબના સંતુલનપૂર્વક.

કવિતા ડોટ કોમ જેવા અત્યાધુનિક શીર્ષક હેઠળની કોલમમાં બ્રિજ મોટે ભાગે કૃતિનિષ્ઠ બની આસ્વાદન કરે-કરાવે છે. હા, વિવેચન નહીં આસ્વાદન. એ સ-રસ બની રહે છે. સાવ નવા-અલ્પપરિચિત કવિની કવિતાને પ્રથમ પોતે માણતો હશે – મમળાવતો – પચાવતો હશે. પછી આસ્વાદ્ય રીતે આપણને પીરસતો હશે. એમ માનવાના કારણો મળે છે એના લખાણમાંથી. તદ્દન બોલચાલની શબ્દસામગ્રીથી બ્રિજ આસ્વાદિષ્ટ વાનગી બનાવે છે. આજના મોર્ડન સમયના ઇંગ્લિશ કે હિન્દી શબ્દો સ્વાભાવિક રીતે જ એની શાહીમાંથી સરે છે. જરાય કઠતાનથી આંખને ગળે ઉતરી જાય છે. અરે ક્યારેક તો જાણે એ લખતાં લખતાં વાચક સાથે વાતો જ કરી લે છે. એવું સંભળાય છે.

અંગ્રેજી સાહિત્યના સંદર્ભો કે ફિલ્મી ગીત કે નોનફિલ્મી ગઝલો બ્રિજને પેનવગાં હોય છે. જે મૂળ કૃતિને ખૂબ અર્થગર્ભિત બનાવી મૂકે છે. ક્યારેક એમ પણ મને પ્રશ્ન થયો કે શું આ કલ્પનના આવા અર્થો કવિને પોતાને હશે કે કેમ? પણ છેવટે ગમ્યું જે લખ્યું ચે. એની કલમ અને કોલમ દિવસે દિવસે વિકસી છે, ઘડાઈ છે. સૌંદર્યમયી બની છે. એનો આનંદ સૌ પ્રથમ વાચક ભાવકને કેટલો બધો હોય! જો હું બ્રિજનો મિત્ર ન હોઉં અને એને જાણતો જ ન હોઉં એમ માત્ર કોલમનિષ્ઠ બની વાંચુ તો મને એમ લાગે જ નહીં કે આ કોઈ કોલમ્નીસ્ટનો પ્રારંભિક તબક્કે છે! અર્થાત્ એક સુઘડ લેખકે લખ્યું જ લાગે છે જ બેશક.

નવા શાયરોને હાથમાં લઈ એણે તેઓને લોકોની નજરે ચઢાવી દેવાનું કર્મ કર્યું છે જે એ જ શબ્દ સાથેની પ્રતિબદ્ધતા છે. એમ કે પીઢ કવિઓને તો સૌ કોઈ લખે છે લખશે. પણ નવી કલમોને પોંખીને આત્મવિશ્વાસનું તેઓમાં સિંચન કર્યું છે. આવું ઘણું ઘણું... મારો મિત્ર છે, હું તો બોલું... મારી વાત માનો, તમનેય મારી વાત સાચી લાગશે...

ત્રિલોક મહેતા

અનુક્રમ

અનુ.	પ્રથમપંક્તિ	સર્જક	
૧.	એ શોધવામાં એક જણ થાકી ગયેલ છે. છીડું મૂકીને વાડ ક્યાં ચાલી ગયેલ છે.	**અનંત રાઠોડ**	૮
૨.	ભવ ભવની આ ભવાઈ સતત ચાલતી રહે અસ્તિત્વની લડાઈ સતત ચાલતી રહે	**અલ્પેશ કળસરિયા**	૧૧
૩.	બોરિંગ છોકરીનું ગીત	**અશોક ચાવડા 'બેદિલ'**	૧૩
૪.	આ તે કઇ રીત છે?	**આશા પુરોહિત**	૧૬
૫.	એક વેળા જે મળ્યો એવો જ પાછો ના મળે, શબ્દ કોષોમાં સમયનો અર્થ સાચો ના મળે.	**ઉર્વીશ વસાવડા**	૧૮
૬.	જીવવાની એક આશ રહેવાની, ઉમ્રભર તારી તલાશ રહેવાની.	**કલ્યાણી મહેતા**	૨૧
૭.	જન્મ જન્મે ઓળખે, શી વાત છે! મૃત્યુ જેવું કૈં હશે, શી વાત છે!	**કિશોર મોદી**	૨૩
૮.	નફરતો સૌ કાપવાની એક સો ને દસ ટકા લાગણીને વાવવાની એક સો ને દસ ટકા	**કૌશિક પરમાર**	૨૬
૯.	ખભે આ ઘાવ તગતગ છે અને હું એટલે જાગું, પીડા એની જ રજ રજ છે અને હું એટલે જાગુ	**ચતુર્ભુજ અગ્રાવત**	૨૮
૧૦.	લાખ જણ ભૂખે મરે છે એક જણ જલસા કરે છે	**ચંદ્રેશ મકવાણા 'નારાજ'**	૩૧
૧૧.	પ્રેમનું ઝરણું જો વ્હેતું થાય તો કહેજે બકા! ક્યાંક મારા ઘર તરફથી જાય તો કહેજે બકા!	**જૈમિન ઠક્કર**	૩૪
૧૨.	બેવ પક્ષે એક સરખો પ્રેમ હોવો જોઇએ સાવ ન્યુટનના નિયમની જેમ હોવો જોઇએ.	**તખ્તસિંહ સોલંકી 'તખ્ત'**	૩૭
૧૩.	એમ થતું કે કોઇ દૂરથી પાડે આપણા નામની બૂમ.	**તેજસ દવે**	૪૧

૧૪. તું હસે છે એટલે તો ફૂલ ખીલતાં હોય છે
મોર તારા વાળ ખૂલવાથી ટહુકતા હોય છે — **ત્રિલોક મહેતા** ૪૩

૧૫. થઇ શક્યા કયારે નિખાલસ હું તમે ને આપણે,
આમ તો કહેવાયા માણસ હું તમે ને આપણે. — **દિના શાહ** ૪૬

૧૬. ડિજિટલ મેડીટેશન — **ધ્રુવ જોશી** ૪૯

૧૭. આ ધોધમાર વરસે,ચોમેર ધાર વરસે,
હું કેટલુંક ઝીલું? અનહદ અપાર વરસે! — **નયના જાની** ૫૨

૧૮. બધા ગમા અણગમા છોડો પ્યારની વાત કરો
આપણે પહેલીવાર મળ્યા હતા ત્યારની વાત કરો. — **નરેન્દ્ર જોશી** ૫૪

૧૯. ધંધો ન કોઇ ગમતો,ના નોકરી ગમે છે,
જ્યારથી અમોને એક છોકરી ગમે છે — **નિનાદ અધ્યારુ** ૫૬

૨૦. છોડીને સઘળી સલ્તનત; તું આવ ને,
અકબંધ છે મારી મમત; તું આવ ને. — **નીરવ વ્યાસ** ૫૮

૨૧. ત્યજી દે સત્વરે કાગળ, તને માફક નહીં આવે.
ગઝલ છે ભેજવાળું સ્થળતને માફક નહીં આવે. — **પંકજ વખારિયા** ૬૧

૨૨. રોજ છૂટે ગોળીઓને,ધડ હજી વિંધાય છે.
રામના ઉચ્ચારણોથી આ જગત પડઘાય છે. — **પીયૂષ ચાવડા** ૬૩

૨૩. મેળ ખાતા આપણાં કઇ કેટલાંય ખ્યાલ છે,
ને છતાં ભેદાય ના એવીયે એક દીવાલ છે. — **બેદાર લાજપુરી** ૬૫

૨૪. કાલ કરતાં વિચાર જુદો છે,
આજ થોડોક પ્યાર જુદો છે. — **ભરત વિંઝુડા** ૬૭

૨૫. થાશે બાપલા થાશે, તારું પણ થઇ જશે;
એક બે દિ આધુ-પાછું, નક્કી પણ ગોઠવાશે
થાશે બાપલાં થાશે — **ભરતકુમાર ગોહિલ** ૬૯

૨૬ પ્રેમનો ક્યાં છે પુરાવો? મારી કને, તારી કને?
સાચવી કોરી ટપાલો મારી કને, તારી કને. — **મનહર ગોહિલ** ૭૧

૨૭. બધું લગભગ તથા અથવા સુધીનું છે.
અને અથવા સ્વયં, ગણવા સુધીનું છે! — **મહેશ રાવલ** ૭૩

૨૮. જેમનાં હૃદય — **મંગેશ પાડગાંવકર** ૭૬